

Samverkan mellan Nutek och Svenska ESF-rådet

avseende strukturfondsprogrammen för
regional konkurrenskraft och sysselsättning

Förord

Regeringen har lagt fast en plattform för en nationell strategi för helhetssyn och sektorssamordning för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning. Ett antal viktiga förutsättningar har identifierats för ett framgångsrikt genomförande av dels de regionala strukturfondsprogrammen dels det nationella strukturfondsprogrammet och dess åtta regionala planer. Det handlar om att säkerställa att synergier och samordning skapas mellan insatser inom Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden. I det framtida samarbetet kommer programgenomförandet att vara i fokus nu när etableringsfasen är genomförd.

Regeringen har i regleringsbrevet för Nutek och Svenska ESF-rådet år 2008 gett myndigheterna i uppdrag att gemensamt redovisa hur samverkan skett i arbetet med strukturfondsprogrammen för regional konkurrenskraft och sysselsättning.

Denna rapport presenterar hitintills uppnådda resultat till följd av samarbetet.

Stockholm den 30 maj 2008

Åsa Lindh

Generaldirektör

Svenska ESF-rådet

Karin Hallerby

Direktör Europaprogrammen

Nutek

Sammanfattning

De förvaltande och attesterande myndigheterna Nutek och Svenska ESF-rådet har etablerat ett omfattande samarbete inom flertalet områden vad avser arbetet med strukturfondsprogrammen för regional konkurrenskraft och sysselsättning. Detta samarbete har effektiviserat implementeringen av strukturfondsprogrammen. Samarbetet inleddes med månatliga avstämningar myndigheterna emellan, så snart uppdragen kom från regeringen, om att bli förvaltande och attesterande myndigheter för strukturfondsprogrammen.

Myndigheterna har samverkat vad gäller framtagandet av dokument såsom föreskrifter, handledningar och manualer. Ett kontinuerligt erfarenhetsutbyte har etablerats vilket möjliggör ett forum för ett ömsesidigt lärande vad gäller förvaltandet av det nationella socialfondsprogrammet samt de åtta regionala strukturfondsprogrammen. Samverkan sker inte bara kring tekniska frågor utan även kring frågor som t.ex. jämställdhet. Att hitta likartade former för kontakterna med strukturfondspartnerskapen har också varit föremål för samverkan.

Vad gäller kompetensförsörjning har gemensamma behov av utbildningsinsatser identifierats men fram till nu har det inte genomförts gemensamma utbildningar. Detta beror bl.a. på att regionalfondsprogrammen öppnade tidigare än socialfondsprogrammet. Detta har medfört att behovet av utbildning inte har överensstämmt i tid mellan de båda myndigheterna.

Vad gäller projektekonomiska frågor har ett omfattande samarbete skett kring t.ex. stödberättigade kostnader, granskningsmetodik och lagen om offentlig upphandling.

Framtagandet av föreskrifterna för verkställighet samordnades så långt det var möjligt för att öka tydligheten och öka rätts säkerheten. Frågor om gränsdragning mellan fondernas olika regelverk diskuteras regelbundet i den så kallade fondsamordningsgruppen där förutom Svenska ESF-rådet och Nutek, även Jordbruksverket och Fiskeriverket ingår.

Vad gäller kommunikationsinsatser har ett samarbete etablerats som hittills bl.a. resulterat i gemensamma pressmeddelanden i två regioner

samt samarbete kring inbjudningar till kontorsgemensamma aktiviteter.

Vad gäller processtödjande utvärdering och följeforskning har ett samarbete skapats kring tre olika delar. En gemensam upphandling har gjorts av utvärderingen om genomförandeorganisationen som är uppbyggd så att regionalfondsprogrammen och socialfondsprogrammet fungerar som varandras referensobjekt. Detta kommer att effektivisera utvärderingsprocessen samt skapa förutsättning för ett utökat lärande mellan programmen. Ett andra område för samarbete är professionalisering och kvalitet i utvärderar-/följeforskarrollen. Detta sker genom att i samarbete med Linköpings Universitet ta fram en kurs och läromedel. Vidare samarbetar Nutek och Svenska ESF-rådet kring framtagandet av en gemensam vägledningsskrift och med att skapa ett nationellt nätverk för utvärderare och följeforskare. Det tredje samarbetet utgår från den regionala nivån om processtödjande utvärdering och följeforskning.

Innehåll

1	Inledning	1
2	Samarbete vid etablering	2
3	Erfarenhetsutbyte	5
4	Kompetensförsörjning	8
5	Ekonomi	10
6	Juridik	13
7	Kommunikation	14
8	Utvärdering/On-going evaluation	15

1 Inledning

Det nationella socialfondsprogrammet och de åtta regionalfondsprogrammen är en viktig del i genomförandet av den Nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007-2013. För att få ut mesta möjliga effekt av strukturfondsprogrammen är det naturligt att de två förvaltande och attesterande myndigheterna, Svenska ESF-rådet samt Nutek, samarbetar i så stor utsträckning som möjligt inom de områden där samverkan ger ett mervärde. Syftet med denna rapport är att beskriva den samverkan som skett mellan myndigheterna emellan i genomförandet av programmen.

Rapporten är indelad i åtta kapitel. Det första kapitlet är inledningen, därefter följer ett kapitel om samarbete vad gäller etableringen. Därpå följer ett kapitel som beskriver erfarenhetsutbytet på generell nivå. Sedan följer kapitel som i tur och ordning beskriver samverkan inom kompetensförsörjning, ekonomi, juridik, kommunikation samt utvärdering/ on-going evaluation.

2 Samarbete vid etablering

Nutek och Svenska ESF-rådet etablerade omgående regelbundna månatliga avstämningar mellan myndigheternas ledningar, så snart beslutet erhållits om myndigheternas respektive förberedelsearbete i regeringens beslut 2006, där bland annat uppdraget att samordna och samlokalisera verksamheterna framgick.

Den månadsvisa avstämningen genomfördes mellan funktionsansvariga som omfattade personalansvariga, informationsansvariga, intern service (lokalförsörjning) och verksamhetsansvariga samt GD. Möten skedde växelvis på respektive myndighet.

Myndigheterna kom snabbt och enkelt överens om att dela på ansvaret att lösa lokalförsörjningen. På de orter där verksamheten hade den största omfattningen skulle ansvarig myndighet stå för att lösa lokalförsörjningen. Detta genomfördes fullt ut och processen genomfördes med avstämning med de myndigheter som berördes - Länsstyrelser/Regionförbund. Dessa myndigheter fick i första hand inventera och föreslå lämpliga lokaler. I vissa fall klargjordes omgående att regionala myndigheter kunde erbjuda lokaler t.ex. Göteborg och Gävle. I dessa fall tog Svenska ESF-rådet alternativt Nutek på sig uppdraget att lösa lokalförsörjningen. Nutek har påverkat lokalutformningen då en process inletts för att arbeta i öppna och flexibla kontorslösningar. Nutek har därmed påverkat lokalutformningen (Östersund). I andra fall har lokalernas ursprungliga utformning och ekonomi fått avgöra hur utformning har etablerats. Endast i Stockholm, önskade Länsstyrelsen samlokalisera andra verksamheter med Nuteks verksamheter, varför Svenska ESF-rådets och Nuteks verksamhet inte direkt sitter i samma plan och fastighet. Dock etablerades här en gemensam konferenslokal med videokonferensutrustning som Nutek installerade.

Verksamheternas lokaler stod klara i de flesta fall vid etableringen men provisoriska lösningar var dock tvungna att hittas för Luleå och Östersund i samband med att lokalerna friställdes. Samtliga kontor har tillsammans genomfört invigning av något slag mellan november 2007 till maj 2008 för att markera etableringen på respektive ort.

Under hösten 2006 pågick avstämningar vad avser processen med övertagande av verksamheter och personalövergång. Nutek träffade

samtliga myndigheter som berördes av övergången individuellt och träffade en överenskommelse om tidpunkt för övergång och övriga överenskommelser som reglerade de tidigare förvaltande myndigheternas möjlighet att nyttja viss personal för att avsluta den förra programperioden. I flera fall har framförallt granskningspersonal arbetat kvar i de tidigare förvaltande myndigheterna och med uppdrag i den förra programperioden. De sista övergångarna skedde den 1 april 2008 men fortfarande fullgör medarbetare på Nutek insatser i en utsträckning om 2-4 dagar per månad för de myndigheter som hade förvaltande myndighetsuppdraget i den tidigare programperioden.

Den 1 januari 2007 omfattades 37 personer av verksamhetsövergång från AMS till Svenska ESF-rådet i samband med att utbetalningsfunktionen fördes över till myndigheten. Den 1 september 2007 omfattades 8 personer av verksamhetsövergång från Länsstyrelsen i norrlandsläna och Regionförbundet i Dalarna till Svenska ESF-rådet. Svenska ESF-rådet ansvarar för avslutsarbetet för Mål 3 och Equalprogrammet.

I de diskussioner som skedde mellan Nutek och myndigheterna deltog Svenska ESF-rådet med personalansvarig. Gemensamma besök gjordes och möten med de myndigheter i norr där både Svenska ESF-rådet och Nutek var mottagande myndighet för verksamhet och personal. Vidare genomfördes ett gemensamt informationsmöte för all berörd personal i samtliga regionala myndigheter under november 2006.

Avstämningar skedde under hand kring olika personalpolitiska frågeställningar, som löneinplacering och genomförandet av processen med övergången.

Myndigheterna genomförde under maj 2007 ett gemensamt första möte mellan de då nyrekryterade ledningsgrupperna för den direkta verksamheten. Vid detta möte diskuterades gemensamma verksamhetsfrågor kring processen att starta upp programmen och den då presenterade utformningen av lagen om strukturfondspartnerskap.

Vad avser programverksamheten genomförde myndigheterna Nutek och Svenska ESF-rådet tillsammans tre större konferenser i Stockholm, Växjö och Göteborg under hösten 2006, för att informera om etableringen och rollfördelningen. Vid dessa konferenser deltog även Arbetsmarknadsdepartementet och Näringsdepartementet. Nutek presenterade tillsammans med ISA och Vinnova förslag till programutformning inom de områden som den nationella strategin utpekade. Vissa programområden hade en längre samarbetstradition,

medan andra hade kort tid för avstämning mellan länsvisa partnerskap och länsvisa/regionsvisa utvecklingsprogram och tillväxtstrategier.

Parallellt påbörjades konkreta avstämningarna mellan de juridiska funktionerna på myndigheterna för att söka etablera likformighet vad gäller begrepp och språkbruk och förenkla för presumtiva projektägare. Under hela remisstiden och genomförandet av hearings och internremisser fram till beslutet om respektive föreskrift var kontakten, deltagandet och utbytet mellan myndigheterna intensiv på flera plan.

Processen blev något längre än vad som kanske var önskvärt i avsikt att tidigt skapa klarhet i vad som gällde för projektägarna, å andra sidan är båda myndigheterna mycket nöjda med att ha nått samsyn i så hög utsträckning. Detta tror vi kraftigt bidrar till regelförenklingsprocessen för projektägare som arbetar med stöd från någon av fonderna.

Även fortsättningsvis samarbetar myndigheterna för att åstadkomma förenklingar i utformning av förordningar och föreskrifter.

Ur ett ledningsperspektiv, genomförde myndigheterna ett bra gemensamt etableringsarbete vilket ger en bra grund för den fortsatta löpande verksamheten och för genomförandet av programmen.

I redovisningen nedan framkommer vilka ytterligare områden som myndigheterna nu samarbetar i eller kommer att samarbeta i.

3 Erfarenhetsutbyte

Under perioden maj 2007 till april 2008 har Svenska ESF-rådet och Nutek haft ett flertal formella och informella möten och avstämningar mellan handläggare och chefer på regional och nationell nivå.

På nationell nivå har programheten på Svenska ESF-rådet och programstöd på Nutek haft avstämningsmöten angående följande frågor:

- Handläggning och beredning:

Båda myndigheterna har laglighets- och urvalskriteriebedömning i enlighet med strukturfondsförordningen och strukturfondsprogrammen. Två viktiga policyfrågor har varit statsstödsfrågan och retroaktiva beslut. Statsstödsfrågan gäller båda fonderna och myndigheterna fick samsyn kring innehållet och vilka åtgärder som behöver vidtas för varje fond. I frågan om retroaktiva beslut kom myndigheterna fram till två förhållningssätt, där Svenska ESF-rådet valde att godkänna kostnader endast från och med beslutsdatum och Nutek valde att godkänna kostnader från och med 1 januari 2007.

- Strukturfondspartnerskapens roll och arbetsrutiner:

Diskussionerna har handlat främst om hur båda myndigheterna kan skapa gemensamma underlag för strukturfondspartnerskapens prioriteringsarbete, boka in prioriteringsmöten, hur dessa ska fördelas tidsmässigt. Ett exempel på detta är den särskilda beredningsgrupp som tillsattes i Östra Mellansverige för att bereda ESF-ansökningar, i likhet med gruppen som Regionförbundet har för ERUF-ansökningar, fast med representanter från arbetsmarknadens partner.

- Horisontella kriterier (ERUF)/nationella urvalskriterier (ESF):

Socialfondens möjlighet till att etablera stödprojekt (s.k. processtödjande projekt inom programområde 1 har medfört att diskussioner förts med Nutek om huruvida samma möjlighet kan skapas inom Regionalfonden (denna diskussion förs fortfarande). Båda fonderna har jämställdhetsintegrering som urvalskriterium och representanter från Svenska ESF-rådet har deltagit på ett arbetsmöte med Nutek om erfarenheter kring denna fråga.

- Handledningar:

Denna punkt är även kopplad till de horisontella kriterierna. Nutek startade sin process med offentliggörande av medel tidigare än Svenska ESF-rådet. Regionalfondsprogrammen godkändes i augusti 2007 medan Socialfonden godkändes i slutet av september samma år. Handledning var därmed redan framtagna av Nutek. Handläggare på båda myndigheterna - med uppdrag att skriva handledningarna - rådgjorde med varandra kring viktiga gemensamma frågor såsom stödberättigande kostnader, kostnadseffektivitet, mervärdeskattsfrågan samt uppföljning och utvärdering.

- Föreskrifter:

Det har även skett ett samarbete mellan Nutek och Svenska ESF-rådet vid framtagandet av de Nuteks föreskrifter och Svenska ESF-rådets föreskrifter.

På regional nivå är myndigheterna samlokaliserade i sju av åtta kontor. Här har arbetet med förhållningssätt gentemot strukturfondspartnerskapen varit gemensamt och viktiga erfarenheter har dragits av Nuteks förfarande, då programmen offentliggjordes tidigare än Svenska ESF-rådet. Erfarenheter har utbytt kring bedömning av ett antal gemensamma urvalskriterier, t.ex. tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, jämställdhetsintegrering, samt uppföljning och utvärdering.

Två seminarier för Nuteks programstöd, Svenska ESF-rådets huvudkontor samt myndigheternas ledningsgrupper hölls den 7 juni 2007 och den 31 januari 2008. På det senare seminariet deltog även strukturfondspartnerskapens sekreterare. Båda seminariernas syfte var erfarenhetsutbyte och information om viktiga strategiska frågor. Den 7 juni var inga program godkända och gruppövningarna kom att behandla följande tre områden:

- Samspel med strukturfondspartnerskapet och dess sekreterare, t.ex. kompetensutveckling, beredning och handläggning av ärenden, gränssytor och mötesformer,
- Samverkan mellan programmen, t.ex. definitioner, terminologi, entreprenörskap, företagande, JEREMIE och kontorsgemenskap,

- Samverkan mellan Svenska ESF-rådet och Nutek centralt, regionalt, kompetensutveckling, ERFA-möten, ESF:s regionala planer.

På seminariet informerades det om Jeremie, Jessica samt Entreprenörskapsprogrammet. Eftersom de flesta punkterna diskuterades på en allmän nivå - inte ens lagen om strukturfondspartnerskap fanns på plats - återges här viktiga slutsatser från grupparbetet om samverkan mellan myndigheterna. Här poängterades gemensamma informationsmöten, som sedan har hållits i olika regioner, fast med olika informationspass och -material. Utbildning och information till kunderna skulle samordnas när det så var möjligt. De regionala kontoren skulle ha gemensamma överläggningar med strukturfondspartnerskapen, vilket också har hänt.

Den 31 januari 2008 handlade seminariet mest om uppdatering av var man befann sig på de båda myndigheter. Informationen handlade om Nuteks och Svenska ESF-rådets handläggning (vilket påminde mycket om varandra, trots olika innehåll i en del fall), utvärderingen på programnivå, som väckte en del tankar om vikten av lärandet i nya programperioden samt kommunikation. Information gavs även om den fonsamordningsgrupp som bildades under hösten 2007 mellan Nutek, Svenska ESF-rådet, Jordbruksverket och Fiskeriverket. Nästa seminarium planeras att äga rum under september 2008. Det kommer att arrangeras tillsammans med strukturfondspartnerskapen.

4 Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning definieras något olika men utifrån Ekonomistyrningsverkets (ESV:s) definition innebär det att säkerställa att kompetens finns för att nå verksamhetens mål och tillgodose dess behov på både kort och lång sikt. Här redovisas samverkan mellan Nutek och Svenska ESF-rådet inom detta område. Under 2007 och perioden fram till nu har myndigheterna i huvudsak samverkat inom ramen för att möjliggöra gemensamma kompetensutvecklingsinsatser. Myndigheterna har dock inte samverkat i konkreta åtgärder för att attrahera, rekrytera och avveckla kompetens.

Under 2006 påbörjades ett gemensamt arbete mellan Nutek och Svenska ESF-rådet för att kartlägga vilka utbildningsinsatser som skulle kunna genomföras för handläggare inom båda myndigheterna. Exempel på utbildningsinsatser som identifierades och som skulle kunna genomföras gemensamt är förvaltningskunskap, statsstödsregler och oegentligheter.

Då myndigheternas verksamheter haft lite olika verksamhetsfokus under det gångna året har dock Nutek och Svenska ESF-rådet inte genomfört några gemensamma personalutbildningar. Detta har till största del sin förklaring i att myndigheterna inte öppnade sina program samtidigt och behov av utbildningar inom de egna myndigheterna därför prioriterades.

Nutek öppnade sina program i augusti och påbörjade då sina utbildningsinsatser. Det har varit utbildningar i att bereda ett ärende, Nyps och horisontella kriterier. I början av 2008 rekryterades ett antal granskningshandläggare och dessa har då fått en utbildning med genomgång och tolkning av olika regelverk som styr projektverksamheten.

Svenska ESF-rådet öppnade sitt program i december 2007 och skapade då kompetensutvecklingsinsatser i syfte att samtliga medarbetare skulle dela en gemensam bild av Socialfondsprogrammet 2007-2013, ett ärendes gång och det nya ärendehanteringssystemet (EBS) samt att respektive funktion skulle finna en stabil identitet i sin roll i nya organisationen.

Nutek och Svenska ESF-rådet planerade tre gemensamma studieresor till Bryssel under våren 2008. I februari genomfördes en resa med en

deltagare från Nutek och ett flertal controllerfunktioner från Svenska ESF-rådet. I april genomfördes ytterligare en studieresa till Bryssel och då var det endast medarbetare från Nutek som deltog då resan kolliderade med andra aktiviteter hos Svenska ESF-rådet.

Mellan myndigheterna pågår det centralt mellan huvudkontoren ett erfarenhetsutbyte och en kontinuerlig dialog om samarbete avseende möjlighet till gemensamma kompetensutvecklingsinsatser. Regional samverkan i kompetensutvecklingsinsatser har endera planerats eller genomförts såsom grundutbildning i jämställdhetsintegrering i region Övre Norrland, gemensamma lärandemöten i region Östra Mellansverige och regelbundna gemensamma personalmöten i region Småland och Öarna.

5 Ekonomi

Kontakt inleddes mellan Nutek och Svenska ESF-rådet i början av år 2007. Ett första inledande möte ägde rum i mars samma år och en efterföljande träff i maj. Efter sommaren fortsatte samarbetet mer informellt med telefonkontakter, e-post osv. Ambitionen har hela tiden varit att återuppta de fysiska mötena som skedde inledningsvis, men start av program och att hela verksamheten har satt fart har gjort att tiden inte har räckt till.

Vid det första möte redogjordes för hur långt respektive myndighet kommit. Ett antal gemensamma problemställningar identifierades:

- Stödberättigande kostnader
- Processflödet från ansökan om att utbetalning till utbetalning faktiskt sker och ”four eyes principle”
- Granskningsmetodik
- Indirekta kostnader
- Lönekostnader/Personal/Tidredovisning
- Revisorsintyg
- 10 % - regeln
- Begreppsproblematiken, att vi använder oss av samma begrepp
- Projektperiod beträffande uppkomna och betalda kostnader
- Innehålla 20 % till slutrapport har inkommit
- Årsvi budget och återföringsbeslut
- LOU, upphandling

Vid det andra mötet fortsatte diskussionen om de problemställningar som identifierats under det första mötet. Därutöver tillkom:

- Normalarbetstid
- Modell för beräkning av timlön
- Sjukfrånvaro
- Eget arbete, ideellt arbete
- Stödberäkning

De två formella möten som ägde rum under 2007 och fortsatta diskussioner via telefon och e-post resulterade i ett antal gemensamma ställningstaganden att arbeta vidare på. Några av dessa presenteras resultatet av nedan.

Det ställningstagande som kommer att märkas mest både internt och externt är ett gemensamt synsätt om granskningsmetodik. Myndigheterna kom överens om ett arbetssätt som bygger på stickprovskontroller utifrån en upprättad granskningsplan på projektnivå. Vid första ansökan om utbetalning ska dock allt underlag in. Därefter ska granskningen bestå av kontroller i form av stickprov utifrån granskningsplanen som ska fungera som ett levande dokument för hela projektperioden. Till sista ansökan om utbetalning ska alla underlag granskas med vikt på att kostnaderna uppkommit inom projektperioden och är betalda.

Nutek och Svenska ESF-rådet var överens om att revisorsintyg inte skapade något mervärde utan endast skulle innebära en fördyrning av projektet. Därför kommer inte revisorsintyg att vara ett krav i den nya programperioden. I vissa fall där man kan tycka att det kan vara befogat med revisorsintyg, ska en standardformulering i särskilt villkor tas fram.

Regeln för att ta upp kostnader av socialfonderskaraktär i regionalfonden och vise versa ansågs gälla på projektnivå. Det måste finnas en särskild post i budgeten för detta samt en rutin för hur dessa ska följas upp.

Begreppet rekvisition diskuterades och myndigheterna kom fram till att detta begrepp bör ersättas med ansökan om utbetalning. Motiven för detta var att det blir mer begripligt för stödmottagaren samt visar att det inte är en självklarhet att redovisade kostnader kan ersättas. Det blir analogt med övriga beslut till stödmottagaren som exempelvis

ansökan om stöd, beslut om stöd och beslut om utbetalning. Ansökan om utbetalning är nytänkande och höjer statusen på granskningsarbetet så att granskande ekonomer inte ska kallas för ”rekvisitionsgranskare”.

Att innehålla 20 % av EU-stödet till dess att slutrapporten inlämnas var vanligt i gamla programperioden. Gemensamt ställningstagande i denna fråga vara att det är svårt att administrera och fördelarna otydliga. Därför avskaffas 20 % - regeln, dvs. ingen del av stödet ska hållas inne, och den möjligheten ersätts med tydliga sanktioner istället.

Vad gäller det ekonomiadministrativa området har ömsesidig fakturering skett halvårsvis mellan myndigheterna vad gäller utlägg för kostnader vid samlokaliserade orter.

6 Juridik

En arbetsgrupp bestående av respektive myndighets chefsjurister bildades under våren 2007 för att ombesörja arbetet med att ta fram föreskrifter för verkställigheten av förordning (2007:14) om förvaltning av EG:s strukturfonder. Till arbetsgruppen knöts ytterligare personer från båda myndigheterna med juridisk och ekonomisk kompetens.

Det övergripande målet för arbetet var att ta fram föreskrifter som är enkla att förstå och tillämpa för sökande såväl som handläggare och samtidigt tillgodoser kraven på en rättssäker och effektiv hantering av ärenden enligt förordningen. För att nå detta mål enades myndigheterna om att utfärda föreskrifter som var så lika som möjligt. Endast sådana skillnader som motiverades av övrigt regelverk har accepterats i föreskrifterna.

Föreskrifterna innehåller bestämmelser om

- underlag för ansökan om stöd och ansökan om utbetalning av stöd
- stödberättigande utgifter
- rapportering och kontroller

Svenska ESF-rådets föreskrifter beslutades den 23 november 2007. Föreskrifterna har publicerats i Nuteks författningssamling.

Nuteks föreskrifter beslutades den 18 januari 2008 och publicerades den 7 mars 2008.

Svenska ESF-rådet har samarbetat med Nuteks verksarkivarie i frågor om dokumenthantering. Svenska ESF-rådet har ingen verksarkivarie.

Svenska ESF-rådets och Nuteks jurister deltar i den så kallade fondsamordningsgruppen där även Fiskeriverket och Jordbruksverket ingår. Frågor om gränsdragning mellan fondernas regelverk och fondgemensamma frågor diskuteras. Ett exempel på en fondgemensam fråga är medfinansiärens status som offentlig eller privat.

Samråd sker mellan Svenska ESF-rådet och Nutek kring forumregler för överklagan av beslut om utbetalning.

7 Kommunikation

Kommunikationsfunktionerna för Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden har påbörjat ett samarbete med möten där bland annat utformningen av kommunikationen med potentiella projektägare och nivåerna på kommunikationsåtgärder diskuterats. Också när det gäller presstjänst har viss samordning påbörjats och under våren 2008 har i region Skåne-Blekinge/Sydsverige respektive Västsverige myndighetsgemensamma pressmeddelanden om strukturfondspartnerskapens prioriteringar skickats ut. De två myndigheternas kommunikationsfunktioner har också samarbetat kring inbjudningar till aktiviteter i gemensamma kontorslokaler samt kring skyltningen av dessa.

8 Utvärdering/On-going evaluation

Denna den tredje strukturfondsprogramperioden har Kommissionen lanserat en ny ansats s.k. On-going evaluation när det gäller utvärdering. I Sverige kallar vi denna ansats för processtödjande utvärdering och följeforskning. Skiftet i ansats från traditionell utvärdering till följeforskning innebär en utmaning. Den handlar både om att ge ett innehåll och en struktur för hur de bägge förvaltande myndigheterna ska arbeta med processtödjande utvärdering och följeforskning.

Det övergripande målet i en On-going-ansats är att skapa förutsättningar för ett kontinuerligt lärande i projekten och regionerna genom att erfarenheter och kunskaper förmedlas och sprids till de aktörer som deltar i genomförandet av strukturfonderna. Processtödjande utvärdering och följeforskning skall leda till ett ständigt pågående lärande och förbättringsarbete. Därmed skapas förutsättningar för ett mer effektivt programgenomförande.

Denna nya ansats uttrycks kanske tydligast i att den tidigare halvtidsutvärderingen ersätts av en fortlöpande utvärdering med kontinuerlig återföring till ÖK, ÖK:nas referens- och arbetsgrupper, de förvaltande myndigheterna, strukturfondspartnerskapen m.fl. som är involverade i genomförandet. Traditionella utvärderingar har som bekant en tendens att komma för sent och är sällan förpackade så att de uppmanar till förbättringsåtgärder. Förhoppningsvis skall den nya ansatsen råda bot på det.

Ambitionerna att samarbeta är klara och tydliga!

I de båda tidigare programperioderna har kritiken framför allt riktat in sig på bristen på samordning med olika andra insatser lokalt och regionalt samt att strukturfondernas insatser varit alltför spretiga och otydliga. Det har saknats uppföljning och utvärdering som har kunnat förtydliga den strategiska riktningen och programmen har karaktäriserats av alltför oansade projektrabatter. För att undvika att samma misstag upprepas och för att främja ambitionerna av lärande och regional tillväxt har en gemensam och förhoppningsvis effektiv struktur för processtödjande utvärdering och följeforskning skapats. Kommissionen har också tagit fram ett gemensamt dokument till stöd vad gäller uppföljning och utvärderingsinsatserna inför programperioden 2007 – 2013.

Svenska ESF rådet och Nutek har tagit fasta på de högt ställda ambitioner när det gäller samarbete mellan Nutek och Svenska ESF-rådet kring utvärderingsuppgiften. I de bägge myndigheternas regleringsbrev, i den Nationella strategin och i kontakter med Regeringskansliet framhålls tydligt att myndigheterna ska försöka så långt det är möjligt att samarbeta kring lärandet och därmed också om utvärderingsinsatserna. Orsakerna är flera. Både Socialfonden och den Regionala fonden har till uppgift att initiera nydanande och innovativa insatser för regional tillväxt, jobbskapande och minskat utanförskap. Om de bägge fonderna förmår att skapa ett gemensamt lärande och återföring från de många projekten och det regionala utvecklingsarbetet ökar rimligtvis effekterna från insatserna. Ett tydligt samarbete vad gäller utvärdering gör också att de involverade aktörerna känner att de bör gå i samma riktning, samordningen och effektiviteten i genomförandet bör rimligtvis öka om man kan räkna med att bli utvärderad på den grunden. Vidare är det viktigt för de bägge förvaltande och attesterande myndigheterna att så långt som möjligt visa för strukturfondspartnerskap och andra aktörer att man följer upp och utvärderar på ett så resurseffektivt och ändamålsenligt sätt som möjligt.

Det första året för strukturfondsprogramperioden 2007 – 2013 är snart till ända. Redan våren 2007 började de utvärderingsansvariga på respektive myndigheter att formulera hur Svenska ESF-rådet respektive Nutek konkret skulle samarbeta kring tre områden, utvärdering av genomförandeorganisationen, processtödande utvärdering och följeforskning på regional nivå samt professionalisering av utvärderar-/följeforskarrollen.

1) Samarbete om utvärdering av genomförandeorganisationen

Genomförandeorganisationen för de bägge fonderna är uppbyggd på ett likartat sätt och de allmänna förutsättningar för programmets genomförande och för uppföljning/utvärdering som lagts fast i regelverk och Kommissionens riktlinjer, är till stora delar gemensamma. Därtill kommer att fonderna genomförs inom en gemensam policyram, med gemensamma regionala strukturfondspartnerskap och samma övergripande målinriktning - att genom nyskapande och innovativa insatser främja regional tillväxt, sysselsättning och kompetenshöjning.

Samarbetet kring utvärderingen av genomförandeorganisationen innebär att denna utvärdering genomförs av en gemensam extern

konsult i ett uppdrag där de bägge fonderna utgör varandras referensobjekt. Med dessa förutsättningar ges särskilda möjligheter att under uppbyggnadsfasen och den inledande genomförandefasen få till stånd s.k. benchlearning, d.v.s. lärande genom jämförelser och erfarenhetsutbyte mellan övervakningskommittéer, förvaltande och attesterande myndigheter samt inom och mellan strukturfondspartnerskap.

Genomförandeorganisationen ska vara relevant i förhållande till de förutsättningar som föreligger. Den skall i sina delar vara utformad som en organisation som är konsistent i förhållande till de uppgifter den har att lösa – regional tillväxt och jobbskapande – och den ska fungera så effektivt som möjligt i förhållande till de regionala utvecklingsaktörerna. Det finns uppenbara vinster med en samlad ansats för att belysa förhållandet och samspelet mellan fonderna. Hur har de frågor som rör komplementaritet och möjliga synergier mellan fonderna behandlats i strukturfondspartnerskapens regionala program och planer? Vidare är det intressant att belysa förvaltningsmyndigheternas samråd kring ansökningar som bedömts ligga i gränzonen mellan två eller flera fonder/program. I vilken utsträckning har möjligheten till finansiering över gränserna mellan strukturfondsprogrammen påverkat utformning och förankring av (partnerskap kring) projektansökningar och har förvaltningsmyndigheternas hantering av denna möjlighet förstärkt synergier mellan strukturfonderna är några frågor som utvärderingen förväntas besvara.

2) Samarbete kring professionalisering och kvalitet utvärderar-/följeforskarrollen

Det finns en rad motiv och överväganden bakom valet att samordna, kvalitetssäkra och gemensamt utveckla utvärderingsprocessen i de båda fonderna. Bägge fonderna har krav på s.k. On-going evaluation. Det finns en bred kunskap om både förtjänster och brister vad gäller utvärdering i tidigare programperioder och det vore värdefullt att föra in den kunskapen och vidareutveckla rollen vad gäller utvärdering i projekt och program. Dessutom har andra myndigheter och organisationer som Vinnova och KK-stiftelsen kanske större och djupare erfarenheter av processtödande utvärdering och följeforskning som det finns anledning för Socialfonden och den Regionala fonden att tillsammans ta del av.

En professionalisering och kvalitetssäkring av utvärderar-/följeforskarrollen är önskvärd inte minst utifrån det faktum att det

denna programperiod ställs krav på att lärande/återföringsperspektivet verkligen beaktas.

Samarbetet kring professionalisering och kvalitetssäkring av utvärderar- och följeforskarrollen i Regionalfonden respektive Socialfonden säkerställs genom:

- a) gemensam kurs och läromedel i processtödjande utvärdering/följeforskning i strukturfondsprojekt med Linköpings universitet (deltagare från Vinnova, KK-stiftelsen och även annan utvärderingskompetens t.ex från ITPS kommer också vara representerad i kursen)
- b) framtagning av gemensam vägledningsskrift (som utgår från ”Nytta med följeforskning” och ”Handledning i uppföljning och utvärdering”) för utvärdering av strukturfonderna
- c) skapandet av nationellt nätverk för utvärderare och följeforskare.

3) Samarbete om processtödjande utvärdering och följeforskning på regional nivå

Följeforskning på regional nivå kommer att bedrivas i en parallell eller eventuellt t.o.m. gemensam struktur mellan de bägge fonderna. Orsaken till att en sådan struktur skapas är att de bägge fonderna ytterst går ut på att bidra till att målen i den Nationella strategin uppnås. Mycket talar för att ett sådant samarbete i en gemensam regional struktur för processtödjande utvärdering och följeforskning kan stärka lärandet i regionerna. Därför finns det anledning att i denna struktur överväga en stark koppling till högskolor och lärcentra liksom universitet i regionerna. Dessutom har man från flera strukturfondspartnerskap uttalat ett krav på regional förankring i den processtödjande följeforskningen.

Uppgiften för noderna i denna struktur d.v.s. processtödjarna och följeforskarna är att för det första bidra till effektivare styrning av projekt och program. De skall med andra ord fungera som stöd för projektledare, program-/regionkontorschefer och strukturfondspartnerskapen. En uppgift är exempelvis att organisera regionala lärkonferenser men också tematiska återföringsarenor. För det andra skall de hålla samman kunskapsbildningen och utvecklingsstödet regionalt. Uppgiften för strukturfonderna är, vilket förtjänar att poängteras, att bidra till ökad innovativitet och nyskapande som växlar upp det regionala tillväxtarbetet och minskar

utanförskap m.m. Processtödet/följeforskningens uppgift är att fortlöpande kontrollera och stödja att man lever upp till denna målsättning. För det tredje har processtödet/följeforskningen till uppgift att bidra till deltagande i den s.k. ”public debate” som Kommissionen uttryckligen uppmuntrar till denna tredje programperiod.

Det är ett antal frågeställningar som processtödet och följeforskningen på regional nivå har att beakta och analysera i programmen. Många av dessa är gemensamma mellan fonderna:

- Hur ser kopplingen ut mellan programmen och regionernas inriktningsplanering i RTP/RUP samt den Nationella strategin?
- Beaktas det innovativa/nyskapande inslaget som krävs i strukturfondsprojekt eller finns en tendens till finansiering av löpande verksamhet?
- Leder och drivs programmen på ett sätt som främjar de horisontella kriterierna i regionen, d.v.s. innebär programmen miljömässig hållbar utveckling, integration och jämställdhet i regionerna? Beaktas programkriterierna för Socialfonden?
- Tillförs nya projekt kunskap/lärande från, dels pågående strukturfondsprojekt, dels från avslutade projekt?
- Hur ser lärandet mellan pågående projekt ut och hur främjas detta lärandet mellan projekten?

Syntetisering och generella analyser utifrån processtöd/följeforskning i programmen kommer att hållas samman och genomföras av utvärderingsgruppen på Svenska ESF-rådet och Nutek ibland gemensamt och ibland var och en för sig.

En investering för framtiden

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala
utvecklingsfonden

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

*arbete och nya möjligheter
för alla*

Svenska
ESF-rådet

023-75 52 30 www.esf.se

NUTEK

Verket för näringslivsutveckling

08-681 91 00
www.nutek.se